

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060303

DOM
2015-06-02
Stockholm

Mål nr
P 3850-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-04-17 i mål nr P 6367-14, se bilaga

KLAGANDE

1. HSB Bostad AB, 556520-6165
Box 8160
104 20 Stockholm

Ombud: Bolagsjuristen H D

2. Stadsbyggnads- och miljönämnden i Sundbybergs stad
172 92 Sundbyberg

MOTPARTER

1. G A

2. L M O

SAKEN

Anmälan om olovlig byggnation på fastigheten X i Sundbybergs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 1213714

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnads- och miljönämnden i Sundbybergs stad (nämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska ändras på så sätt att nämndens och länsstyrelsens beslut att inte vidta någon tillsynsåtgärd fastställs.

Till stöd för överklagandet har nämnden anfört i huvudsak följande. Byggbodar är en nödvändighet på de allra flesta större byggarbetsplatser i landet under byggtiden. Då bodarna inte är permanent uppställda utan tas bort så fort bygget färdigställs bedömer nämnden att det inte är fråga om en varaktig uppställning. Boden bör därför inte klassas som en byggnad enligt legaldefinitionen i 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. I samband med större byggnadsarbeten krävs ofta att t.ex. byggbaracker och upplag anordnas. Det brukar anses att något krav på särskild bygglovsprövning för sådana åtgärder under normala omständigheter inte behöver ställas. Bygglovsbeslutet för ett aktuellt byggnadsföretag anses således innefatta även de manskapsbodarna, skyltar och liknande som behövs för byggnadsarbetena. Rätten att uppföra byggbodar m.m. är i dessa fall knuten till giltighetstiden för bygglovet.

HSB Bostad AB (HSB) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ändras och att HSB:s talan bifalles på så sätt att nämndens och länsstyrelsens tidigare beslut fastställs.

Till stöd för överklagandet har HSB anfört i huvudsak följande. Byggbodarna är inte att klassas som byggnad i PBL:s mening då de inte är varaktigt placerade på platsen. De aktuella bodarna är uppställda i direkt anslutning till en byggarbetsplats och endast avsedda att vara så under en begränsad tid. Åtgärden fordrar därmed ej heller bygglov. Skulle domstolen komma fram till att bygglov ändå krävs för bodetablering i samband med byggnationen så fordras i vart fall inte någon särskild bygglovsprövning för dessa. Bygglovsbeslutet för en aktuell byggnation anses under alla förhållanden innefatta även de manskapsbodarna som behövs för att utföra arbetena i fråga. Denna tolkning stöds av den aktuella lagkommentaren, se Didón m.fl., Plan- och bygglagen (1 juli 2014, Zeteo), kommentaren till 9 kap. 33 §.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Frågan i målet gäller om nämnden haft fog för sitt beslut att inte vidta någon tillsynsåtgärd med anledning av en anmälan om olovlig byggnation. Anmälan avser 22 s.k. byggbodas, uppställda i anslutning till en byggarbetsplats under en tidsperiod om ca 1,5 år.

Huruvida bygglov krävs måste avgöras från fall till fall, bl.a. med beaktande av varaktighetsrekvisiten i 1 kap. 4 § PBL. Det saknas lagstöd för att byggbodas generellt sett ska anses omfattade av ett meddelat bygglov.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att de i målet aktuella byggbodarna utgör sådana bygglovspliktiga byggnader som avses i PBL. Av handlingarna i målet framgår att byggbodarna inte omfattas av det bygglov som beviljats för uppförandet av flerbostadshuset på fastigheten. Nämnden borde därför inte ha lämnat L M O och G As anmälan utan åtgärd. Överklagandena ska därför avslås. Det innebär att mark- och miljödomstolens dom står fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsråden Håkan Åberg (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) och Vibeke Sylten, referent, samt tekniska rådet Inger Holmqvist.

Föredragande har varit Julia Nyberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-04-17
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 6367-14

KLAGANDE

1. G A

2. L M O

MOTPARTER

1. Stadsbyggnads- och miljönämnden i Sundbybergs stad
172 92 Sundbyberg

2. HSB Bostad AB, 556520-6165
Box 8160
104 20 Stockholm

SAKEN

Anmälan om olovlig byggnation på fastigheten X i Sundbybergs stad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 24 oktober 2014 i ärende nr
4034-37706-2014, se bilaga 1

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår L M Os och G As begäran
om syn.

2. Mark- och miljödomstolen undanröjer Stadsbyggnads- och miljönämndens i
Sundbybergs stad beslut § 226 dnr SMN 1687/2014 av den 22 september 2014 att
lämna anmälan utan åtgärd och återförvisar målet till nämnden för fortsatt
handläggning.

Dok.Id 408470

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Efter anmälan från L M O och G A om att byggbodar olovligen uppställts på fastigheten X beslutade Stadsbyggnads- och miljönämnden i Sundbybergs stad (nämnden) den 22 september 2014 att de byggbodar som fanns på fastigheten inte var bygglovspliktiga, inte ingripa mot de uppställda bodarna samt att nämnden skulle utarbeta en rutin för hantering av tillfällig uppställning av byggetablering. L M O och G A överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

L M O och G A har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

L M O och G A har, så som deras talan slutligen har utformats, yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja beslutet att lämna deras anmälan utan åtgärd. De har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på fastigheten.

De har till stöd för sin talan hänvisat till det som har anförts hos länsstyrelsen.

Nämnden har bestritt bifall och bl.a. anført följande. I samband med pågående nybyggnation av tre flerbostadshus i Västra Brotorp har byggbodar ställts upp i anslutning till byggarbetsplatsen. Det är inte ovanligt att byggbodar ställs upp, tvärtom är det en nödvändighet för att klara arbetsmiljökraven för de som arbetar på byggarbetsplatsen. Av logistiska skäl är det även lämpligt att det finns ett platskontor i anslutning till byggarbetsplatsen. Det finns alltid materialupplag i anslutning till byggarbetsplatsen.

Den viktigaste faktorn för att avgöra vilka åtgärder som kräver lov är varaktigheten på platsen. Att gräva en grop en dag som fylls igen en vecka senare torde inte kräva

marklov. Att ha en armeringsstation i samband med gjutning av bottenplatta under en månads tid borde inte kräva bygglov för upplag. Enligt samma resonemang borde inte byggbodar som ställs upp i samband med byggnationen kräva bygglov, då de tas bort så fort det är möjligt.

Om placeringen av byggbodarna skulle strida mot andra krav i PBL t.ex. brand eller vara en betydande olägenhet är nämnden skyldig att ingripa även om byggnaden inte kräver lov. I det aktuella fallet har ett särskilt brandskyddsutlåtande inhämtats varvid det framgår att brandspridningsrisken inte ökar i samband med placeringen av bodarna.

HSB har anfört att bodetableringen är placerad på bostadsrättsföreningens mark och består av 22 stycken kontors- och manskapsbodars.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen finner, med hänsyn till utredningen i målet, inte skäl att hålla syn på platsen. L M O och G A:s begäran om syn ska därför avslås.

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Frågan i målet är om nämnden – enligt vad som framgår av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen 2010:900 (PBL) – borde ha vidtagit någon åtgärd efter den anmälan som L M O och G A gjorde om de uppställda byggbodarna på fastigheten X. Inledningsvis ska mark- och miljödomstolen dock pröva om L M O och G A haft rätt att klaga på beslutet.

Rätt att klaga vid anmälan

Den som uppträder som anmälare i ett ärende och begär att en myndighet ex officio ska ingripa mot påtalade förhållanden är vanligen inte klagoberättigad (se RÅ 1977 ref. 115). Skulle anmälarens personliga eller ekonomiska situation klart påverkas av

att myndigheten inte ingriper på ett önskat sätt kan anmälaren ha klagorätt, men endast under förutsättning att rättsordningen på något sätt erkänt dennes intresse i saken. Enbart det förhållandet att en person inkommit med klagomål till byggnadsnämnden ger alltså inte denne rätt att överklaga nämndens beslut (se Högsta förvaltningsdomstolen beslut den 10 november 2011 i mål nr 7790-10). L M O och G A har i egenskap av grannar till den fastighet som anmälan avser, även med hänsyn tagen till att en väg ligger mellan fastigheterna, rätt att klaga på beslutet (se Högsta förvaltningsdomstolens dom den 10 november 2011 mål nr 7790-10 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 mars 2014 mål nr P 9646-13).

Borde nämnden efter anmälan ha ingripit mot de uppförda byggbodarna?

Av 11 kap. 5 § PBL följer att tillsynsmyndigheten (i det här fallet nämnden) ska ta upp frågan om påföljd eller ingripande enligt kapitlet så snart det finns anledning att anta att en överträdelse har skett av bestämmelserna om byggande i PBL, i föreskrifter, domar, eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen är tillämplig när någon exempelvis åsidosätter skyldigheten att söka lov eller att anmäla en anmälningspliktig åtgärd eller vidtar en åtgärd i strid mot ett lämnat bygglov eller en i startbeskedet fastställd kontrollplan. När en åtgärd som kräver bygglov har vidtagits utan lov ska tillsynsmyndigheten se till att den olovligt utförda åtgärden antingen undanröjs, rättas eller godkänns i efterhand.

Nämnden har i det aktuella målet att ta ställning till en anmälan om att åtgärder som kräver bygglov har utförts på fastigheten trots att något lov inte funnits.

Skyldigheten innebär bl.a. att nämnden måste pröva huruvida de omständigheter som har kommit fram genom anmälan ska föranleda någon åtgärd eller inte.

HSB har uppgivit att det är fråga om 22 stycken byggbodar som har ställts upp i anslutning till den plats på fastigheten X där de tre flerbostadshusen ska uppföras. Av nämndens beslut framgår att bodarna upptar en sammanlagd byggnadsarea om 220 kvm och har varit placerade på platsen sedan i vart fall den

14 september 2014 samt att de kommer att stå på platsen som längst till den 30 april 2016. Av handlingarna i målet framgår även att byggbodarna inte omfattas av det bygglov som beviljats för uppförande av flerbostadshus på fastigheten.

Det kan konstateras att legaldefinitionen av byggnad enligt 1 kap. 4 § PBL bl.a. kräver varaktig placering av en konstruktion som består av tak eller av tak och väggar på samma ställe samt är avsedd för att människor ska kunna uppehålla sig i den. Vid bedömningen av om det är fråga om en byggnad i lagens mening har Regeringsrätten tagit hänsyn till användningssättet, utformningen och varaktigheten i användningen (se Didón m.fl. Plan- och bygglagen – En kommentar, Zeteo 1 juli 2014, 1 kap. 4 §). På grund av tiden för byggbodarnas placering, upp till drygt ett och ett halvt år, och användningsätt på fastigheten anser mark- och miljödomstolen att bodarna utgör bygglovspliktiga byggnader. Nämnden har därför inte haft rätt att lämna L M O och G As anmälan utan åtgärd. Nämnden skulle istället ha verkat för att den olovligt utförda åtgärden antingen undanröjdes, rättades eller godkändes i efterhand. På grund av det ovan anförda ska nämndens beslut undanröjas och målet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 8 maj 2015. Prövningstillstånd krävs.

Annika Grönlund

Kent Svensson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Annika Grönlund, ordförande, och tekniska rådet Kent Svensson. Föredragande har varit beredningsjuristen Annica Cornelius.